

2023-07-25 Nr. NV-1875

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-92(3) TAIS-22-11701(5)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2013 M. LIEPOS 24 D. NUTARIMO NR. 711 „DĖL VIETINĖS RINKLIAVOS AR KITOS ĮMOKOS UŽ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SURINKIMĄ IŠ ATLIEKŲ TURĖTOJŲ IR ATLIEKŲ TVARKYMĄ DYDŽIO NUSTATYMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendina- masis teisės aktas	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne Priėmimo Terminas 2023-01-01	Aplinkos ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta Data iš kalendoriaus	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybė s programą	Pasirenkama ☐ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Kyla neaiškumai praktikoje, kai savivaldybės apskaičiuoja ir nustato vietinę rinkliavą ar kitą įmoką už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą (toliau – įmoka). Siūloma patikslinti bendruosius įmokos dydžio nustatymo reikalavimus, kuriais savivaldybės vadovaujasi tvirtindamos įmokos dydžius.

Siekiami sukurti efektyvesnę komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų apmokestinimo sistemą detalai reglamentuojant komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kainos nustatymo, paskirstymo ir atskaitomybės tvarką, skundų nagrinėjimo tvarką.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Nutarimo projekte siūloma:

- patikslinti nuostatas numatant, kad į apskaičiuojamą įmokos dydį įtraukiamos regioninio atliekų tvarkymo centro komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos (reguliuojamosios veiklos) sąnaudos, komunalinių atliekų tvarkymo administravimo, komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo, komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo iš atliekų turėtojų paslaugų sąnaudos;
- nustatyti, kokios sąnaudos sudaro komunalinių atliekų tvarkymo administravimo, komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo, komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo iš atliekų turėtojų sąnaudas, kaip ir kada jos nustatomos;
- nustatyti, kad į su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias bendrąsias būtinas sąnaudas negali būti įtrauktos savivaldybės, komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus arba atliekų tvarkytojo mokėtinos netesybos (baudos, delspinigiai); gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo ir kitos su gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymu susijusios sąnaudos, kurias pagal Atliekų tvarkymo įstatymą (toliau – ATĮ) ir (ar) Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymą (toliau – PPATĮ) turi apmokėti gamintojai ir importuotojai; visuomenės švietimo ir informavimo komunalinių atliekų tvarkymo klausimais sąnaudos, kurios apmokamos Atliekų prevencijos ir tvarkymo programos lėšomis ir (ar) kurias apmoka gamintojai ir importuotojai; šiukšlių ir bešeimininkių atliekų tvarkymo sąnaudos;
- nustatyti, kad bendrosios būtinosios sąnaudos skirstomos į pastovias ir kintamas atsižvelgiant į tai, ar jos kinta priklausomai nuo atliekų turėtojams suteiktų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų apimties;
- nustatyti, kad komunalinių atliekų tvarkymo regioninės kainos pastovioji ir kintamoji dedamosios, padaugintos iš jas atitinkančių komunalinių atliekų kiekio tonomis, pridedamos atitinkamai prie pastoviųjų ar kintamųjų bendrųjų būtinųjų sąnaudų grupių;
- atsižvelgiant į tai, kad įmoką privalo mokėti tik tie asmenys, kurių valdomas nekilnojamas turtas patenka į Nekilnojamojo turto objektų, kurių savininkas arba įgalioti asmenys privalo mokėti nustatytą rinkliavą arba sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartį, rūšių sąrašą (toliau – Sąrašas), panaikinti savivaldybių teisę atskirai įmoka apmokestinamų nekilnojamojo turto objektų kategorijai priskirti nekilnojamojo turto objektus, kurie nenurodyti Sąraše.
- nustatyti, kad negyvenamosios paskirties pastatams, naudojamiems galvijams, gyvuliams, paukščiams auginti, žemės ūkiui tvarkyti skirtiems pastatams ir sandėliavimo paskirties pastatams įmokos dedamosios apskaičiuojamos pagal darbuotojų skaičių arba nekilnojamojo turto objektų skaičių arba naudojamų komunalinių atliekų kontenerių skaičių, tūrį (dydį), ištuštinimo dažnį, taip pat paliekant galimybę skaičiuoti įmokos kintamąją dedamąją pagal

atiduodamų komunalinių atliekų svorį;

➤ patikslinti įmokos dedamųjų kriterijus, numatant, kad įmoka nebus taikoma po daugiabučiais gyvenamaisiais namais esantiems lengvųjų automobilių garažams ir automobilių saugykloms, – kaip ji netaikoma individualiose valdose esantiems garažams;

➤ numatyti įmokos pastoviosios dedamosios nustatymo pagal naudojamų komunalinių atliekų konteinerių skaičių, tūrį (dydį) ir ištuštinimo dažnį galimybę (šis kriterijus būtų taikomas visų kategorijų nekilnojamojo turto objektams, kurių savininkai ar jų įgaliojasi asmenys naudojami individualiomis atliekų surinkimo priemonėmis arba kolektyvinėmis atliekų surinkimo priemonėmis, kai konkrečios kategorijos nekilnojamojo turto objektams priskirta įrengta konteinerių aikštelė, kuria naudotis gali tik tos kategorijos nekilnojamojo turto objektų, kuriems priskirta ši konteinerių aikštelė, savininkai ar jų įgaliojasi asmenys);

➤ nustatyti, kad nekilnojamojo turto objektų savininkai arba jų įgaliojasi asmenys, savivaldybei deklaruodami, kad nesinaudos nekilnojamojo turto objektu, savivaldybei arba administratoriui pateikia pažymą, sąskaitas ir (ar) kitus dokumentus, įrodančius, kad nesinaudota nekilnojamojo turto objektu;

➤ numatyti, kad sandėliavimo paskirties pastatams įmoka nebūtų skaičiuojama pagal nekilnojamojo turto objekto plotą;

➤ nustatyti, kad įmokos dydis turi būti perskaičiuotas kartą per metus, jei Atliekų tvarkymo įstatymo nustatyta tvarka pakoreguota regioninė kaina, ir gali būti perskaičiuotas, jei metinis vartojimo kainų indeksas yra lygus ar didesnis kaip 110 (kai nuo naujo įmokos dydžio įsigaliojimo pradžios praėjo ne mažiau kaip 12 mėnesių);

➤ numatyti, kad perskaičiuotas įmokos dydis taikomas nuo artimiausio mokestinio laikotarpio pradžios.

➤ patikslinti, kad kiekvienos rūšies nekilnojamojo turto objektui gali būti nustatomos mišrių komunalinių ir atskirai rūšiuojamųjų būdu surenkamų komunalinių atliekų susikaupimo normos, kurios skaičiuojamos kilogramais ar kubiniais metrais vienam gyventojui ar darbuotojui;

➤ numatyti, kad komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodaros solidarumo principas nustatant įmoką gali būti įgyvendinamas komunalinių atliekų tvarkymo regiono (toliau – regiono) savivaldybių sutarimu. Savivaldybės galėtų susitarti dėl koeficientų, nustatytų atsižvelgiant į atstumus iki regioninių įrenginių, į kuriuos vežamos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje surinktos atliekos, vežamų atliekų kiekius ir (ar) savivaldybės teritorijoje registruotų atliekų turėtojų skaičių, taikymo kainodaros procese. Galiojančios redakcijos ATĮ nedraudžia savivaldybėms nustatant rinkliavos dydį geranoriškai susitarti dėl kito solidarumo principo taikymo būdo, neprieštaraujančio ATĮ ir kitiems galiojantiems teisės aktams. Nutarimo projekte siūlomas vienas iš galimų solidarumo principo įgyvendinimo variantų.

➤ nustatyti, kad ginčai ir skundai dėl įmokos dydžio, komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės sprendžiami ATĮ nustatyta tvarka.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Pakeistų Taisyklių nuostatas įgyvendins savivaldybių administracijos padaliniai – nustatys su komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimu susijusias sąnaudas, ir savivaldybių tarybos – tvirtins įmokos dydžius. Kad įmokos dydžiai būtų patvirtinti, savivaldybės turės patikslinti savivaldybės tarybos sprendimu tvirtinamus įmokos dydžių nustatymą reglamentuojančius teisės aktus.

STEBĖSENA

Savivaldybės kasmet teikia Aplinkos apsaugos agentūrai informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimą savivaldybių teritorijoje, įmokos dydžius ir jų nustatymo kriterijus (toliau – informacija). Agentūra ir Aplinkos ministerija šią informaciją ir toliau stebės, kasmet rengs pagal ją Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo plano priemonių įgyvendinimo ataskaitas.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Nutarimo projektas 2022 m. rugpjūčio 22 d. pateiktas derinti suinteresuotoms institucijoms.

2022 m. spalio 31 d. organizuotas susitikimas su suinteresuotomis institucijomis, įstaigomis ir organizacijomis, kuriame aptartos jų pastabos ir pasiūlymai dėl Nutarimo projekto. Pagal gautas pastabas patikslintas Nutarimo projektas

2022 m. lapkričio 28 d. pakartotinai pateiktas derinti suinteresuotoms institucijoms. Nutarimo projektas derintas su Lietuvos savivaldybių asociacija, Palangos miesto savivaldybės administracija, Klaipėdos miesto savivaldybės administracija, Klaipėdos rajono savivaldybės viešąja įstaiga „Gargždų švara“, Joniškio rajono savivaldybės administracija, Mažeikių rajono savivaldybės administracija, Vilniaus miesto savivaldybės administracija, Panevėžio miesto savivaldybės administracija, Valstybine energetikos reguliavimo taryba, Teisingumo ministerija, Finansų ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Energetikos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Žemės ūkio ministerija, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Konkurencijos taryba, Lietuvos savivaldybių komunalinių įmonių asociacija, Lietuvos komunalininkų ir atliekų tvarkytojų asociacija, Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacija, UAB Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centru, Vyriausybės atstovų įstaiga, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos pramonės, prekybos ir amatų rūmų asociacija, Valstybine vartotojų teisių apsaugos tarnyba, Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmais, Lietuvos kaimo turizmo asociacija, Lietuvos žemės ūkio bendrovių

asociacija, Lietuvos ūkininkų sąjunga, Aplinkos apsaugos agentūra, Aplinkos apsaugos departamentu prie Aplinkos ministerijos. I dalį antro derinimo metu pateiktų pastabų ir pasiūlymų dėl Nutarimo projekto atsižvelgta.

2023 m. sausio 4 d. organizuotas susitikimas su suinteresuotomis institucijomis, kuriame aptartos institucijų pateiktos pastabos ir pasiūlymai, Aplinkos ministerija pristatė argumentus, kodėl atsižvelgta tik į dalį pastabų ir pasiūlymų ir neatsižvelgta į kitas pastabas ir pasiūlymus. Dauguma pastabų ir pasiūlymų su suinteresuotomis institucijomis suderinta darbo tvarka.

Pastabų ir pasiūlymų dėl Nutarimo projekto pateikė Ministro Pirmininko patarėjas D. Krinickas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė ir UAB „VAATC“. Į dalį pastabų ir pasiūlymų atsižvelgta, dalis suderinta darbo tvarka. Pastabos ir pasiūlymai, į kuriuos neatsižvelgta, nurodyti derinimo pažymoje (pridedama).

Nutarimo projektas papildomai suderintas su suinteresuotomis institucijomis 2023 m. balandžio 26 d. susitikime. Į kai kurias suinteresuotų institucijų pastabas ir pasiūlymus dėl Nutarimo projekto atsižvelgta. Pastabos ir pasiūlymai, į kuriuos neatsižvelgta, nurodyti derinimo pažymoje (pridedama).

Antrą kartą Projektą pateikęs Vyriausybei, pastabas pateikė Ministro Pirmininko patarėjas D. Krinickas, Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė. Papildomai per TAIS gauta Vilniaus miesto savivaldybės administracijos pastabų. Dauguma pastabų ir pasiūlymų suderinta darbo tvarka. Pastabos ir pasiūlymai, į kuriuos neatsižvelgta, nurodyti derinimo pažymoje.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė tretinėje išvadoje pastabų ir pasiūlymų nebeturi.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Siūloma Projektą svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Ieva Bardauskienė

Ekonomikos politikos grupė, patarėja